

**МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ ВИКЛАДАЧАМИ ЯКОСТІ
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«ЕКОНОМІЧНИЙ КОНСАЛТИНГ ТА БІЗНЕС-ЕКОНОМІКА»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Мета дослідження – вивчення думок щодо рівня задоволеності викладачів якістю освітньо-професійної програми *«Економічний консалтинг та бізнес-економіка» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.*

Метод дослідження – анонімне електронне анкетування за спеціально розробленим інструментарієм (Google Форм), розміщеним на офіційному веб-сайті Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного (ТДАТУ) за адресою <http://www.tsatu.edu.ua/vnutrishnja-systema-zabezpechennja-jakosti-vyschoji-osvity/onlajn-opytuvannja-stejkholderiv-schodo-jakosti-osvity/>.

Цільова аудиторія – науково-педагогічні працівники, які викладають навчальні дисципліни, що передбачені навчальним планом за освітньо-професійною програмою (ОПП) *«Економічний консалтинг та бізнес-економіка»* (респонденти).

Опитування респондентів було проведено **впродовж 2020-2021 навч. року** за анкетой «якість освітньої програми». Всього опитано **10 респондентів**.

Процедури, види та форми оцінювання повністю відповідають [Положенню про опитування учасників освітнього процесу в ТДАТУ](#).

Анкета складалася з дев'яти блоків питань, які включали: оцінювання відповідності знань випускників з освітньої програми сучасному стану виробництва і бізнесу; ранжування за значимістю тринадцяти найбільш важливих компетентностей, оцінювання якостей та навичок випускників за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень); найбільш необхідні складові освітньої програми; необхідність залучання роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм та відкриті питання щодо дисциплін, які необхідно ввести та вивести з освітнього процесу, інших пропозицій щодо покращення якості освіти та освітньої програми.

Результати було опрацьовано за допомогою програмного забезпечення Microsoft Excel (з допустимою похибкою вимірювання 0,1%).

Результати оцінювання науково-педагогічними працівниками якості ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» за критерієм **«Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу»** наведено на рисунку 1.

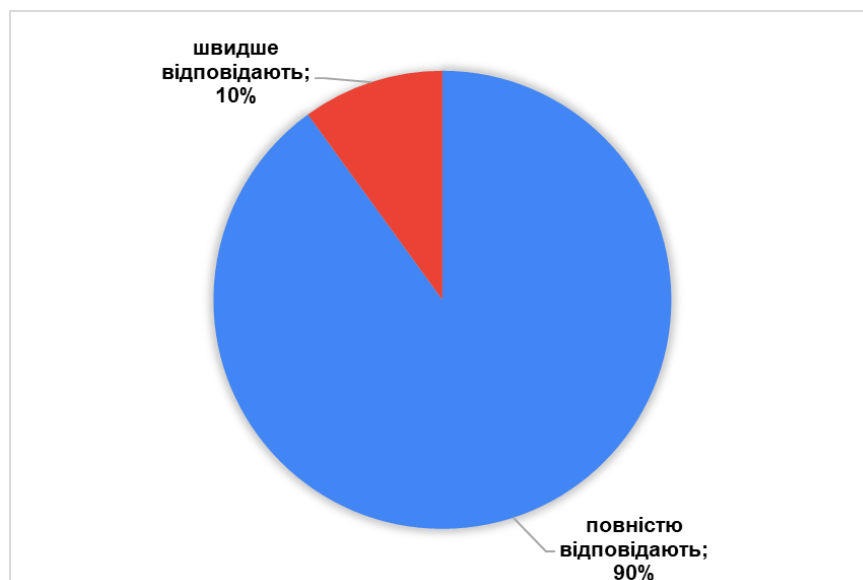

Рис. 1. Оцінювання «Наскільки знання випускника зі спеціальності відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу» (у відсотках)

Результати ранжування тринадцяти найбільш важливих компетентностей випускника для роботи за фахом (1- найбільш важлива) представлено у табл. 1.

Таблиця 1- Ранжування пунктів щодо важливості компетентностей випускника для роботи за фахом

Назва компетентності	Рейтинг
1 блок	
Здатність застосовувати знання на практиці	1
Засвоєння основ базових знань з професії	2
Здатність до аналізу і синтезу	3
Базові загальні знання	4
Усне і письмове спілкування рідною мовою	5
Знання другої мови	6
2 блок	
Здатність до навчання	1
Елементарні комп'ютерні навички	2
Здатність пристосовуватись до нових ситуацій	3
Здатність породжувати нові ідеї (креативність)	4
Здатність до критики та самокритики	5
Дослідницькі навички і уміння	6
Прийняття рішень	7

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників освітньої програми за п'ятибальною шкалою від 1 (низький рівень) до 5 (високий рівень) наведено в таблиці 2.

Таблиця 2 - Оцінювання якостей та навичок випускників (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали				
	1	2	3	4	5
Рівень загальнотеоретичної підготовки	10	0	0	30	60
Рівень базових (професійних) знань і навичок	10	0	0	40	50
Стратегічне мислення	0	10	0	20	70
Націленість на кінцевий результат	10	0	0	20	70
Здатність працювати в колективі, команді	0	10	0	30	60
Здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці	10	0	0	20	70
Націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання	10	0	0	40	50
Навички управління персоналом, колективом	0	10	10	40	40
Ерудованість, загальна культура, комунікабельність	10	0	10	20	60
Володіння інформаційними та комунікаційними технологіями	10	0	10	20	60
Ведення ділової документації	10	0	10	20	60

Результати оцінювання викладачами *якостей та навичок майбутніх випускників за ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка»* показали **найвищі бали** (максимальні відсотки за балом 5) наступних критеріїв: «стратегічне мислення», «націленість на кінцевий результат», «здатність ефективно представляти себе й результати своєї праці» (по 70%).

Меншими балами оцінили критерії (мінімальні відсотки за балом 5) - «рівень базових (професійних) знань і навичок» та «націленість на професійний розвиток і кар'єрне зростання» (по 50%), «навички управління персоналом, колективом» (40%)

Моніторинг оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» наведено в таблиці 3.

Таблиця 3 - Оцінювання п'яти найбільш необхідних складових освітньої програми «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» (у відсотках)

Критерій оцінювання	Бали
Співвідношення теоретичної і практичної частини	70
Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін	70
Спрямованість дисциплін на майбутню професію	100
Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи)	70
Організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо)	60
Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах	80
Доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін	40
Доступ до навчальної і наукової літератури бібліотеки університету	10

Аналіз таблиці 3 показує, що за результатами опитування респондентів п'ять найбільш необхідних складових **ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка»** наступні:

1. Спрямованість дисциплін на майбутню професію (100%)
2. Залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах (80%)
3. Співвідношення теоретичної і практичної частини (70%)
4. Зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін (70%).
5. Обґрунтованість навантаження на студентів (кількість дисциплін на семестр, кількість годин на тиждень аудиторної і самостійної роботи) (70%)

Тому, при оновленні освітньої програми на цих складових необхідно зупинитись більш детально.

Результати щодо необхідності залучення роботодавців, на думку викладачів, до розроблення та модернізації освітньої програми показані на рисунку 2, з якого можна побачити 80% позитивних відповідей.

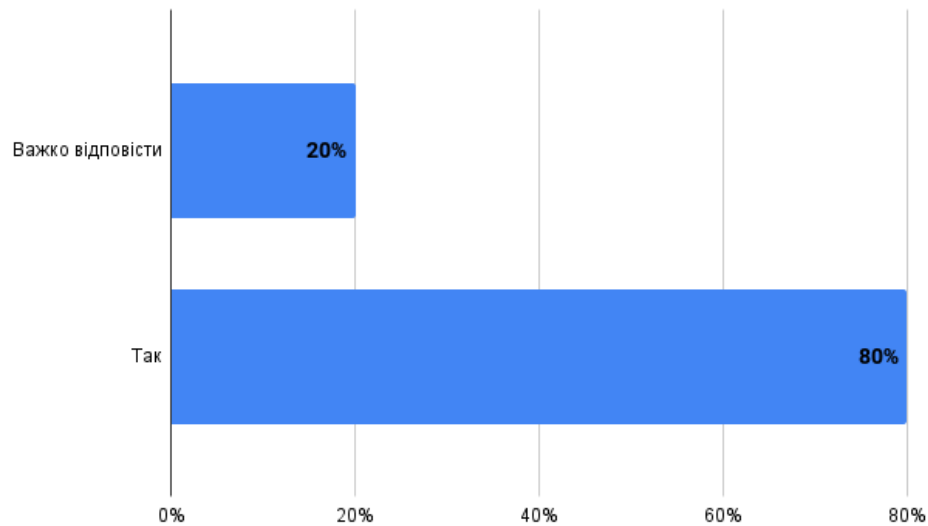

Рисунок 2 - Оцінювання «*Чи вважаєте Ви, що необхідно залучати роботодавців до розроблення та модернізації освітніх програм?*» (у відсотках)

Результати опитування пропозицій викладачів щодо навчальних дисциплін показали:

- *необхідно ввести до освітнього процесу – Фінансові послуги, банківські операції та страхування в підприємницькій діяльності.*
- *необхідно вивести з освітнього процесу - фізичне виховання.*

Інші пропозиції викладачів щодо покращення якості освіти та освітньої програми:

- більше уваги приділяти практичній підготовці.

Висновки

Моніторинг якості освітнього процесу за ОПП «Економічний консалтинг та бізнес-економіка» показав, що викладачі досить високо оцінюють організацію освітнього процесу за даною освітньо-професійною програмою. Так 90% опитаних відзначили, що знання випускників зі спеціальності повністю відповідають сучасному реальному стану виробництва і бізнесу і 10% - швидше відповідають.

Моніторинг оцінювання якостей та навичок випускників свідчить про те що, здобувачі вищої освіти ОПП «Економіка» показують високий рівень загальнотеоретичної підготовки, рівень базових (професійних) знань та навичок, володіння інформаційними та комунікаційними технологіями та проявляють націленість на кінцевий результат. В той же час недостатньо сформованими є такі компетентності як: навички управління колективом та націленість на кар'єрне зростання(на 5 балів сформованість цієї компетентності

оцінили тільки 40% та 50% викладачі відповідно), які можна віднести до категорії soft skills

З урахуванням даних моніторингу та зроблених зауважень пропонується:

1. Організувати круглий стіл з залученням стейкхолдерів з метою оновлення освітньої програми та більш детально зупинитися на наступних складових: залучення студентів до організації, проведення і участі в наукових і практичних заходах; спрямованість дисциплін на майбутню професію; організація наукових і практичних заходів професійної діяльності (конференції, тренінги, дискусії тощо); зрозумілість мети, цілей і очікуваних результатів вивчення дисциплін; доступ до програм підготовки, графіків освітнього процесу, розкладів і робочих програм дисциплін.

2. Оновити освітню програму з урахуванням співвідношення теоретичної та практичної частини.

3. При оновленні освітньої програми обговорити пропозиції викладачів щодо навчальних дисциплін, які необхідно ввести або вилучити.

Гарант ОПП «Економічний консалтинг
та бізнес-економіка» за першим
(бакалаврським) рівнем освіти

Оксана ЛИСАК

Завідувачка відділу МЯОД ТДАТУ,
к.т.н., доцент

Радміла СКЛЯР